

„Ђулићи“ (избор)

Јован Јовановић Змај (1833 – 1904)

Јован Јовановић Змај је наш најпознатији дечји песник. Рођен је у угледној породици у Новом Саду. Био је лекар по занимању.

Књижевним радом бавио се још у гимназијским данима и током студирања, и то најпре превођењем, а затим и писањем поезије.

Писањем поезије се нарочито бавио када се упознао са својом будућом супругом Ружицом – **Ружом** Личанин.

Љубав и срећан породични живот надахнули су Змаја да напише циклус (збирку) љубавних песама „**Ђулићи**“, посвећену супруги Ружи.

Ђулићи – мале руже, ружице (од турске речи **ђул**, што значи **ружа**)

Ова збирка је изашла први пут у Новом Саду 1864.године, тада је у њој било 60 песама које нису имале наслов (осим уводне), већ римске бројеве. Касније је Змај проширивао збирку, да би данас „Ђулићи“имали 73 песме.

Постоје и „**Ђулићи увеоци**“, тужна збирка, настали након смрти вољене супруге и деце.

Осим ове две збирке, написао је велики број песама од којих је већина објављена у збиркама „Чика Јова српској деци“ и „Чика Јова српској омладини“.

Љубав – вечита инспирација песника

Збирка „Ђулићи“ осликава интимни свет Јована Јовановића Змаја, раздраган и срећан. То је својеврсни лирски дневник у стиховима, јер пише о својој љубави према жени и деци.

Песме су без наслова.

Богате су сликама и описима. Присутне су често метафоре „моје сунце“; „мој румени цвет“...

Песме из „Ђулића“ подсећају на народну лирику.

Песме су различите по форми и по обиму (од једног катрена, па до четири дванаестерца)

Расположење: од смирености до узбуђења, од сете до раздраганости.

Изражена је мелодичност, тако да су песме веома певљиве.

Књижевни род: лирика

Књижевна врста: љубавне лирске песме

Мотиви: идеална драга, љубав, срећа, радост, природа

Тема: љубав, срећа и задовољство због узвраћене љубави.

Прочитајте избор песама из збирке „Ђулићи“ који се налази у вашим Читанкама.

VII

У овој песми Змај је у 4 стиха створио слику поноћне светлости.

Лирски субјект је срећан и задовољан породичним животом. Он посматра вољену жену док спава. Њен осмех на њега снажно

делује, толико снажно да растерује мрак и осветљава ноћ.
(хипербола – „пак се мало у сну насмијала / од тога се поноћ
засијала“)

Како би се дочарала радост лирског субјекта, уводи се мотив
зеленог венца. Зелени венац се у прошлости стављао младенцима
на главу у току обреда венчања.

XIII

Овај 13. ђулић нас подсећа на народне лирске љубавне песме.
Песник се вољеној жени обраћа питањем: „Дико моја, где си
поникнула?...“ Лепоту вољене жене слика тако што је пореди са
цвећем које је у прошлости имало своја симболичка значења:

Смиље – симбол девојачког биља које штити од зла;

Босиље (босиљак) – биљка за коју се веровало да изазива и
одржава љубав;

Ружа – цвет љубави који се често идентификује са девојком /
женом;

Љубичица – њу поклања девојка момку да би је увек љубио /
волео;

Крин – цвет познат по свом интензивном мирису;

Рузмарин – цвет којим су се китили сватови.

Прочитајте и остале песме из Читанке. Покушајте да пронађете што
више стилских фигура (епитета, поређења, хипербола, метафора,
али и асонанце и алитерације). Обележите их у самом тексту /
стиховима или запишите у својим свескама.

Наставница